

V. KLIMUŠEV

Marksism-
leninism

TEGELIKKUSES

A-17346 III

EESTI NSV POLIITILISTE JA TEADUSALASTE
TEADMISTE LEVITAMISE ÜHING

V. KLIMUŠEV
AJALOOKANDIDAAT

MARKSISM-LENINISM
TEGELIKKUSES

Nr. 311

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS • TALLINN 1961

ЗКР1—18
К 53

Originaali tiitel:

Кандидат исторических наук В. Я. Климушев
МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ В ДЕЙСТВИИ
Издательство «Знание», Москва, 1961

Kaane kujundanud E. Tali.

Käesoleva brošüüri ülesandeks on aidata propagandistidel ja agitaatoritel valmistada ette loenguid ning ettekandeid Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei teoreetilise ja praktilise tegevuse ühtsusest kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil.

N 2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
~~66110~~

205984

NÕUKOGUDE LIIDU KOMMUNISTLIK PARTEI ON KOMMUNISMIEHITAJATE PARTEI

Karm ja raske oli Nõukogude riigile 1919. aasta sügis. Kodusõjarinnete tulerõngas tõmbus noore Nõukogude Vabariigi ümber üha rohkem koomale. Koondunud kindlalt Kommunistliku Partei ümber, kelle eesotsas seisis suur revolutsioonijuht V. I. Lenin, sepistasid töölisklass ja töötav talurahvas ennastsalgavalt, kontrrevolutsiooniliste jõudude vastupanu ületades ning nälga, külma ja muid hädasid trotsides võitu vaenlase üle. V. I. Leninil pidi küll olema eriline jõud, mis võimaldas sündmuste käiku teaduslikult ette näha, ja ammendamatu usk rahvasse, kui ta 1919. aasta oktoobris välismaa kommunistidele vennalikku tervitust saates lõpetas oma kirja prohetlike sõnadega: «Kommunismi võit on möödapääsmatu. Võit jääb temale.»¹

Need Lenini sõnad väljendasid ilmekalt Kommunistliku Partei lõppeesmärki ja tema piiratud andumust kommunismi viljastavatele ideedele. Ustavus marksism-leninismile on Kommunistliku Partei ammendamatu jõu ja võimsuse allikaks. V. I. Lenin õpetas: «*Eesrindliku võitleja osa võib täita ainult partei, keda juhib eesrindlik teooria.*»² Juhindudes järjekindlalt oma õpetaja ja juhi sõnadest, valgustab Kommunistlik Partei väsimatult marksistlik-leninliku teooria leegiga ajaloos seni tundmata teed kommunismile.

V. I. Lenin on väitnud korduvalt, et marksism-leninism ei ole tardunud dogmade kogu, vaid elav, loov õpetus, mis rikastub pidevalt uute ajalooliste kogemustega. See õpetus on töölisklassi partei ja laiade rahvahulkade võitlev tegevusjuhend.

Teadusliku kommunismi silmapaistvate rajajate —

¹ V. I. Lenin, Teosed, 30. kd., lk. 43.

² V. I. Lenin, Teosed, 5. kd., lk. 332.

K. Marxi, F. Engelsi ja V. I. Lenini kogu elu ning tegevus on suurepäraseks näiteks teooria ja praktika orgaanilisest seostamisest, revolutsiooniteooria ja revolutsioonilise tegevuse ühtsusest ning töölisklassi ürituse ja töötajate eluliste huvide ennastsalgavast teenimisest.

Kommunistlik Partei on tekkinud marksismi-leninismi vankumatul teoreetilisel alusel, ta on kaitsnud marksismi-leninismi oportunistide ja iga liiki revisionistide eest ning sellisena kujutab ta endast loova marksismi parteid, revolutsiooniparteid. Vastukaaluks II Internatsionaali oportunistlikele parteidele, kes ajasid kodanlusega kokkuleppepoliitikat ning muutsid teoreetilised alused revolutsioonipraktikast irdunud, pehkinud dogmadeks, oli Kommunistlik Partei julgete ühiskonna ümberkujundajate — kommunismiehitajate võitlussalgaks.

Juhindudes marksismi-leninismi kõikevõitvast õpetusest, on Kommunistlik Partei seostanud alati revolutsiooniteooriat rahvahulkade revolutsioonilise võitluse vahetu juhtimisega ning rikastanud marksistlikku õpetust pidevalt uute ajalooliste kogemustega. NLKP ajalugu, millele kogemuste rohkuse poolest võrdset ei tunne ükski poliitiline partei maailmas, kujutab marksismi-leninismi tegelikkuses.

Klassikaliseks näiteks selle kohta, kuidas Kommunistlik Partei on arendanud loovalt revolutsioonilist marksistlikku teooriat võitluses revisionistide ja dogmaatikute vastu, on V. I. Lenini tegevus, kes töötas välja sotsialistliku revolutsiooni teooria ja tõestas, et sotsialismi võit on võimalik esialgu ühel maal eraldi või mitmetes maades. Teiseks klassikaliseks näiteks marksismi loova arendamise kohta on nõukogude võimu avastamine V. I. Lenini poolt proletariaadi diktatuuri riigivormina, mis on kindlustunud NSV Liidus. Need Lenini geniaalsed avastused olid maailmaajaloolise tähtsusega ja on seda praegugi.

Suure Lenini targal juhtimisel mobiliseeris Kommunistlik Partei töölisklassi ja töötava rahva julgelt rünnakule tsarismi ja kapitalismi vastu ning viis Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võidule.

Nõukogude võimu kehtestamisega meie maal algas uus peatükk inimkonna ajaloos. Algas maailmas esimese sotsialistliku ühiskonna ülesehitamine, mille organiseerijaks oli Kommunistlik Partei.

Arendades loovalt teadusliku kommunismi õpetust, juhatas Kommunistlik Partei marksistlik-leninliku teooria valgusel esmakordselt inimkonna ajaloos teed uue, sotsialistliku ühiskonna loomisele ning näitas kätte konkreetseid vormid ja meetodid laiade rahvahulkade kaasatõmbamiseks sellesse ajaloolisse protsessi. *Kommunistliku Partei suur juht ja Nõukogude riigi rajaja V. I. Lenin töötas välja targa plaani selle kohta, kuidas ehitada meie maal üles sotsialism ja kommunism.* V. I. Lenin kirjutab, et Nõukogudemaal on olemas kõik, mis on vajalik sotsialistliku ühiskonna ehitamiseks. Peamist ülesannet nägi ta riigi industrialiseerimises, tema tehnilise ja majandusliku mahajäämuse likvideerimises ning kogu maa elektrifitseerimises. V. I. Lenin töötas välja kava, mille järgi pidi toimuma väikeste üksiktalumajapidamiste ühendamine suurteks ühismajanditeks koopereerimise baasil, kusjuures oli ette nähtud, et sotsialistlik riik aitab varustada küla masinatega. V. I. Lenin seadis ülesandeks teostada riigis kultuurirevolutsioon ning luua uue, nõukoguliku intelligentsi kaader. V. I. Lenin õpetas, et sotsialismi ehitamise peamiseks tingimuseks on proletariaadi diktatuuri edasine tugevdamine ja riigiaparaadi igakülgne täiustamine. Nende ülesannete täitmiseks oli eriti tähtis säilitada ning tugevdada töölisklassi ja talurahva liitu ning kindlustada seejuures veelgi töölisklassi juhtivat positsiooni selles liidus, süvendada NSV Liidu rahvaste sõprust, hoida ja tugevdada Kommunistliku Partei ühtsust ning suurendada tema juhtivat osa sotsialistlikus ülesehitustöös. V. I. Lenin näitas, et sotsialistliku ühiskonna edukas ehitamine NSV Liidus on kindlustatud ka rahvusvaheliste tingimuste seisukohast. V. I. Lenin rõhutas, et Kommunistliku Partei ja Nõukogude riigi välispoliitika aluseks peab olema järjekindel võitlus rahu ja rahuliku koosseksisteerimise eest ning sotsialistliku süsteemi majanduslik võitlus kapitalistliku süstemiga.

Surunud maha parteivastaste elementide — trotskistide, parempoolsete oportunistide ja teiste parteivastaste rühmituste vastupanu, rakendas Kommunistlik Partei leninliku Keskkomitee juhtimisel rahvahulkade ammen-
damatut loovat jõudu oskuslikult selleks, et viia ellu NSV Liidus sotsialistliku ühiskonna ehitamise leninlik plaan, kaotada meie maa põline tehniline ja majanduslik mahajäämus ning muuta ta võimsaks sotsialistlikuks riigiks.

Viinud edukalt läbi maa sotsialistliku industrialiseerimise ja põllumajanduse kollektiviseerimise, kindlustas Kommunistlik Partei sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise NSV Liidus. Suures Isamaasõjas saavutas nõukogude rahvas ajaloolise võidu saksa fašismi ja jaapani imperialismi üle. Sõjajärgseil aastail organiseeris partei edukalt rahvamajanduse taastamist ja pani aluse selle edasisele võimsale tõusule.

Sõjajärgse ülesehitustöö aastail paljastas ja kõrvaldas Kommunistlik Partei Malenkovi, Kaganovitši, Molotovi, Bulganini ja Šepilovi parteivastase rühmituse ning näitas veel kord oma ületamatut teoreetilist ja organisatsioonilist võimsust. Leninliku Keskkomitee juhtimisel (eesotsas seltsimees N. S. Hruštšoviga) lahendas Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei kõik majanduslikus ja kultuurilises ülesehitustöös ja Nõukogude riigi välispoliitikas üleskerkinud küsimused ning kindlustas Nõukogude Liidus majanduse, kultuuri ja teaduse uue võimsa tõusu. Partei juhtis nõukogude rahva sotsialismi täielikule ja lõplikule võidule.

Suureks panuseks marksismi-leninismi varasalve ning hiilgavaks näiteks marksistlik-leninliku teooria loovast seostamisest kommunistliku ülesehitustöö praktikaga oli NLKP XX ja XXI kongressi töö ning otsused.

Partei kongresside ja NLKP Keskkomitee pleenumite otsustes ning seltsimees N. S. Hruštšovi ettekannetes on antud põhjalik teoreetiline käsitus kaasaja põhilistele küsimustele, üleminekule sotsialismilt kommunismile ning teaduslik seletus selle kohta, kuidas ehitada kommunistlikku ühiskonda.

Hiiglasuured ajaloolised kogemused, mis Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei on omandanud võitluses sotsialismi võidu eest, on tõeline, ajaloo poolt kontrollitud teadus sotsialismi ehitamisest, teadus, mis näitab kõigile maailma rahvastele kätte tee sotsialismile. Meie maa arenemises on alanud uus periood — kommunistliku ühiskonna laiahaardelise ehitamise periood.

Uueks suurepäraseks tõenduseks leninliku sotsialistliku revolutsiooni teooria õigsuse kohta oli rahvademokraatliku korra kehtestamine mitmetes Euroopa maades, Hiina Rahvavabariigis, Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis ja Vietnami Demokraatlikus Vabariigis. Kommunistlike ja töölisparteide juhtimisel toimub neis maades uue, sotsia-

listliku majanduse ja kultuuri suurejooneline ülesehitamine. Suur põhimõtteline tähtsus on selles ülesehitustöös Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajaloolistel kogemustel, tema võitlusel sotsialismi võidu eest.

Kommunistliku Partei teoreetilisel ja organisatsioonilisel tegevusel on eriti suur tähtsus kaasaegsel epohhil, mida iseloomustab sotsialistliku maailmasüsteemi võimsuse ja rahvusvahelise mõju hoogne kasv, imperialismi koloniaalsüsteemi kiire lagunemine rahvusliku vabadusliikumise hoopide all, klassilahingute kasv kapitalistlikus maailmas ning kapitalismi maailmasüsteemi progresseeruv langus ja roiskumine. Sotsialistlik maailmasüsteem on muutunud tähtsaks teguriks inimühiskonna arenemises. Sotsialistlik maailmasüsteem ja võimsad jõud, kes võitlevad imperialismi vastu ning ühiskonna sotsialistliku ümberkorraldamise eest, määravad praegu ajaloolise arenemise peamise sisu, peamise suuna ja peamised iseärasused. 1960. aasta novembris toimunud kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avalduses on öeldud: «Meie ajastu, mille peamiseks sisuks on kapitalismilt sotsialismile üleminek, mis algas Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooniga, on kahe vastandliku ühiskonnasüsteemi võitluse ajastu, sotsialistlike revolutsioonide ja rahvusliku vabastuse revolutsioonide ajastu, imperialismi kokkuvarisemise ja koloniaalsüsteemi likvideerimise ajastu, üha uute rahvaste sotsialismi teele asumise, kogu maailmas sotsialismi ja kommunismi võidulepääsu ajastu.»³

Sel ajastul kasvab veelgi Kommunistliku Partei kui sotsialistliku ühiskonna võimsa innustava ja organiseeriva jõu osatähtsus. Kommunistliku Partei ning tema organisatsioonilise ja ideoloogilise töö osatähtsuse kasv on kommunistliku ülesehitustöö objektiivseks seaduspärasuseks. Kommunistliku ühiskonna ehitamine ei ole stiihiline protsess, vaid rahvahulkade aktiivne loominguiline tegevus. Nõukogude Liidu Kommunistlikus Parteis ja tema Keskkomitees, kelle eesotsas on silmapaistev marksismi-leninismi teoretik ja rahvahulkade organiseerija N. S. Hruštšov, näevad nõukogude rahvas ning ülemaailmne kommunistlik ja töölisliikumine nende ajalooliste

³ Kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avaldus. Läkitus kogu maailma rahvastele, Tallinn, 1960, lk. 4.

võitude kogenud innustajat ja organiseerijat, mis sotsialism on saavutanud kaasaegsel epohhil.

Võitlus Kommunistliku Partei peamise eesmärgi — kommunistliku ühiskonna ülesehitamise eest nõuab, et Kommunistlik Partei edendaks veelgi igakülgsemalt oma tegevust, arendaks loovalt edasi marksismi-leninismi teooriat, tugevdaks oma juhtivat osa majanduslikus ja kultuurilises ülesehitustöös, ülemaailmses kommunistlikus ja töölisliikumises ning rahvaste suures võitluses rahu, demokraatia ja sotsialismi eest. Teooria ja praktika lahutamatu ühtsus on olnud Kommunistlikule Parteile iseloomulik alati, kogu tema ajaloo vältel. Kuid veelgi jõulisemalt iseloomustab see Kommunistliku Partei kogu tegevust käesoleval ajal.

«Oma edusammudega tööstuse, põllumajanduse ja kultuuri arendamises me näitame kujukalt meie teoreetilise mõtte eelseid, marksismi-leninismi teooria jõudu ja elulisust, mille alusel ehitatakse sotsialistlikku ühiskonda,» ütles N. S. Hruštšov. «Rakendades seda teooriat praktikas, arendades sotsialistlikku majandust, rajades uusi teid tulevikku, me kinnitame ja arendame revolutsiooniteooriat, rikastame seda miljonite inimeste kogemustega.»⁴

Nagu tark tüürimees suunab Kommunistlik Partei oskuslikult nõukogude inimeste jõupingutusi oma ihaldatud eesmärgi saavutamiseks — kommunistliku ühiskonna ülesehitamiseks.

PARTEI RAJAB TEED KOMMUNISTLIKKU HOMSESSE

Kuid platsidel,
kus veel prügigi peal,
kus harilik padrik või soo meil,
näen süllase maakihi taha,
sealt
on tõusmas
kommuuni
hooneid.

V. Majakovski

Nii kirjutas 34 aastat tagasi, 1927. aastal, suur revolutsioonilaulik V. Majakovski oma tuntud oktoobripoeemis

⁴ Н. С. Хрущёв, К победе в мирном соревновании с капитализмом, Госполитиздат, 1959, lk. 339.

«Hästi!», näidates kujukalt, kuidas juba nõukogude võimu esimestest aastatest alates leidsid meie elus seaduspäraselt pinda uue, kommunistliku tegelikkuse võrsed.

Tänapäeval on poeedi suurepärased värsid saanud uue sotsiaalse sisu. On kaotatud igaveseks meie maa majanduslik mahajäämus. Kommunism ei ole nõukogude inimestele enam kauge tulevik. Kommunistliku Partei juhtimisel püsib nõukogude rahvas praegu kommunistliku ühiskonna majesteetlikku hoonet.

Juhindudes NLKP XX ja XXI kongressi ajaloolistest otsustest, suunab Kommunistlik Partei nõukogude inimeste jõupingutused partei poolt vastuvõetud kommunismi laiahaardelise ehitamise programmi edukale elluviimisele.

Kommunistliku Partei loov tegevus kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil on uueks klassikaliseks näiteks teooria ja praktika järjekindlast seostamisest.

Teadusliku kommunistliku rajajad, kes avastasid ühiskondliku arenemise seadused, näitasid neile seadustele toetudes kommunistliku ühiskonna ehitamise peamisi seaduspärasusi.

Arendades marksistlik-leninlikku teooriat loovalt ja uute ajalooliste kogemustega rikastades, on Kommunistlik Partei kavandanud oma XX ja XXI kongressi ajaloolistes otsustes ja materjalides ning N. S. Hruštšov oma ettekannetes kommunismi ehitamise suurejoonelise programmi. Selle programmi eripärasuseks on see, et ta lähtub sotsialistliku majanduse sisemistest arenemisprotsessidest ning näitab kätte kommunistliku ühiskonna ehitamise konkreetseid teed.

Vastavalt Marxi, Engelsi ja Lenini juhenditele kommunistliku ühiskonna kahe faasi kohta õpetab Kommunistlik Partei, et üleminek kommunistliku ühiskonna sotsialistlikult arenemisstaadiumilt kõrgemasse faasi kujutab endast seaduspärasest ajaloolisest protsessist. Kommunism kasvab välja vahetult sotsialismist. Üleminek kommunismile on periood, mil tänu laiade töörahva hulkade aktiivsele kaasaaitamisele areneb kiiresti kogu rahvamajandus ja kultuurielu.

Peamine majanduslik ülesanne kommunistliku ühiskonna ehitamises on kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomine ja sotsialistliku ühiskonna tootlike jõudude hoogne arendamine. Seltsimees N. S. Hruštšov ütles: «Kommunism võib saada teoks ainult sel tingi-

musel, kui me ületame arenenud kapitalistlike riikide tootmistaseme, tagame uue, palju kõrgema tööviljakuse kui kapitalismi ajal.»⁵

Selle ülesande kiiremaks lahendamiseks viis Kommunistlik Parteij leninlikult läbi sotsialistliku tööstuse ja ehitustegevuse juhtimise reorganiseerimise. NSV Liidus moodustati 102 majanduspiirkonda, milledes tööstusettevõtted ja ehitusobjektid allutati rahvamajanduse nõukogudele. See ümberkorraldus võimaldas kasutada paremini ja täielikumalt kõiki sotsialistlikus korras peituvaid võimalusi sotsialistliku tootmise edasiarendamiseks.

Meie maa arendamise seitsme aasta plaanis aastaks 1959—1965, mille kavandas partei, nähes meie maa edasimineku alusena ette rasketööstuse eelisarendamist ja kõigi teiste sotsialistliku majanduse harude võimsat tõusu, leiab praktilise lahenduse ülesanne — saavutada sotsialistliku tootmise selline tase, mis võimaldaks astuda suure sammu edasi kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomises ja NSV Liidu põhilise majandusliku ülesande täitmisel. 1965. aastaks peab NSV Liit suurendama tööstuse kogutoodangu mahtu 80% võrra, tootma malmi 65—70 miljonit tonni, terast 86—91 miljonit tonni, valtsmetalli 65—70 miljonit tonni, naftat 230—240 miljonit tonni, gaasi 150 miljardit kuupmeetrit, sütt 600—612 miljonit tonni ja elektrienergiat 500—520 miljardit kilovatt-tundi aastas. Seitseaastaku jooksul tuleb anda niisama palju tööstustoodangut kui kõigil eelnevatel nõukogude võimu aastatel kokku. Neid ülesandeid täidetakse edukalt. Juba esimese kahe aastaga täideti tootmistaseme osas võetud seitsme aasta ülesandest üks kolmandik. 1961. aastaks tõuseb terastoodang 71,3 miljoni tonnini, valtsmetalli toodang 55,2 miljoni tonnini ja naftatoodang 164 miljoni tonnini aastas. Elektrienergiat toodetakse üle 327 miljardi kilovatt-tunni. Tööstusliku tootmise praeguse arenemistempo juures tõuseb toodangu maht seitseaastaku jooksul mitte 80% võrra, vaid 2-kordselt.⁶

NSV Liidus on arenenud suurejooneline ehitustegevus. Selle tulemusena suurenevad sotsialistliku tööstuse põhilised tootmisfondid 1965. aastaks 1957. aastaga võrreldes 2,3-kordselt, 1940. aastaga võrreldes aga rohkem kui 7,5-

⁵ N. S. Hruštšov, NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvud aastaks 1959—1965, Tallinn, 1959, lk. 99.

⁶ «Pravda» 16. novembrist ja 21. detsembrist 1960.

kordselt.⁷ Ainuüksi seitseaastaku kahe esimese aasta jooksul lasti käiku üle 2000 uue suure tööstusettevõtte, mis on varustatud ajakohase eesrindliku tehnikaga. Üle 40% kõigist kapitaal mahutustest suunatakse seitseaastakul meie maa idapiirkondadesse.

Kommunistlik Partei viib järjekindlalt ellu kurssi igakülgele tehnilisele progressile kõigis rahvamajandusharudes. NSV Liidus rekonstrueeritakse uue tehnika baasil hulgaliselt olemasolevaid ettevõtteid. Selleks suunati 1960. aastal tööstuslikku ja transpordialasesse ehitusse peaaegu pool kõigist kapitaal mahutustest.

Suurt tähelepanu osutab Kommunistlik Partei maa täieliku elektrifitseerimise leninliku idee elluviimisele. Tänu uute elektrijaamade ehitamisele lastakse seitseaastakul käiku uusi energiavõimsusi 58—60 miljoni kilovatti ulatuses, seega rohkem kui kogu nõukogude võimu perioodi jooksul. Niisama palju energiavõimsusi on lasknud käiku kogu oma ajaloo vältel kolm kapitalistliku maailma suuremat riiki — Inglismaa, Prantsusmaa ja Lääne-Saksamaa kokku. Nõukogude rahvas on õigustatult uhke selle üle, et ta ehitab esimesena maailmas selliseid hiiglaslikke elektrijaamu, nagu Bratski hüdroelektrijaam, mille võimsus on 4 500 000 kilovatti, ja Krasnojarski hüdroelektrijaam võimsusega 5 miljonit kilovatti. NSV Liidus ehitatakse edukalt maailma suurimaid aatomi- elektrijaamu. Meie päevil kõlavad uue jõuga suure Lenini sõnad: «Kommunism on nõukogude võim pluss kogu maa elektrifitseerimine.»⁸

Partei suunab partei-, nõukogude, ametiühingu-, komсомoli- ja majandusorganisatsioonide, kõigi töötajate jõupingutused võitlusse tööviljakuse pideva tõstmise, toodangu ja ehituste omahinna alandamise, akumulatsiooni suurendamise, tootmise automatiseerimise ja kompleksse mehhaniseerimise ning kapitaal mahutusteks eraldatud summade ratsionaalse kasutamise eest.

Kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomisel pöörab Kommunistlik Partei palju tähelepanu kõigi põllumajandusharude igakülgele võimsale tõusule. Partei taastas leninliku printsipi, mis näeb ette, et kolhoosnikutel peab olema materiaalne huvi põllumajandusliku tootmise arendamise vastu, muutis põllumajandusliku toot-

⁷ «Промышленно-экономическая газета», 1. märtsist 1959.

⁸ V. I. Lenin, Teosed, 31. kd., lk. 384.

mise planeerimise korda, suunas kolhoosidesse ja sovhoosidesse palju vilunud juhtivat kaadrit ja põllumajanduse spetsialiste, tegi rohkesti tööd uudis- ja jäätmaade ülesharimiseks ning reorganiseeris masina-traktorijaamad.

Käesoleval ajal on partei üles tõstnud sellised küsimused, nagu Põllumajanduse Ministeeriumi ja selle kohalike organite ümberkorraldamine, teaduse ja eesrindlike kogemuste osatähtsuse tõstmine põllumajanduse arendamises ning põllumajandussaaduste varumise organiseerimine turustuskoooperatsiooni või muu turustusorganisatsiooni kaudu.

Partei on seadnud nõukogude rahva ette õilsa ülesande — saavutada meie maal põllumajandusliku tootmise selline kasv, mis võimaldaks rahuldada täielikult elanikkonna vajadused toiduainete osas ja tööstuse nõudmised tooraine järele, samuti sotsialistliku riigi muud vajadused põllumajandussaaduste osas. Seitsme aasta plaanis on ette nähtud tõsta teraviljatoodang 10—11 miljardi puudani, puuvillatoodang 5,7—6,1 miljoni tonnini, suhkrupeedi toodang 76—84 miljoni tonnini, lihatoodang 16 miljoni tonnini, piimatoodang 100—105 miljoni tonnini ja suhkrutoodang 10 miljoni tonnini, saada igal aastal 37 miljardit muna ning kasvatada nii palju köögivilja, et elanikkonna vajadused oleksid täielikult rahuldatud.

Partei taotleb sihikindlalt selle ülesande edukat lahendamist. Kui enne põllumajanduse arendamiseks ettenähtud abinõude elluviimist, millele pandi alus NLKP Keskkomitee 1953. aasta septembripleenumil, püsis teraviljakultuuride kogusaak meie maal keskmiselt 5 miljardi puuda piirides, siis viimase kolme aasta jooksul on meil kogutud teravilja üle 8 miljardi puuda, mis rahuldab riigi tarvidused. 1960. aastal toodeti piima 61 500 000 tonni ja liha 8 700 000 tonni.⁹

NSV Liidu põllumajandus on teinud viimaseil aastail suuri edusamme. Kuid see ei tähenda, et põllumajanduse arendamises on kõik raskused ületatud. Põllumajandussaaduste tootmise suurenemine ei vasta veel nõukogude rahva kasvavatele vajadustele. NSV Liidu põllumajanduse ees seisavad uued suured ülesanded, mis nõuavad põllumajandusliku tootmise tõstmist veelgi kõrgemale

⁹ «Pravda» 20. jaanuarist 1961.

tasemele. NLKP Keskkomitee 1961. aasta jaanuaripleenum osutas põllumajanduses esinevatele olulistele puudustele ning töötas välja programmi NSV Liidu põllumajanduse kõigi harude edasiseks võimsaks tõusuks.

«Kuid praegu on peamine see,» ütles oma kõnes NLKP Keskkomitee 1961. aasta jaanuaripleenumil seltsimees N. S. Hruštšov, «et tuleb kasutada olemasolevaid võimalusi teravilja, tehniliste kultuuride, liha, piima ja teiste saaduste tootmise järsuks suurendamiseks juba käesoleval aastal ja lähematel aastatel.»¹⁰

Eraldades põllumajanduse arendamiseks täiendavaid summasid, seadis partei eesmärgiks luua tingimused selleks, et põllumajandus muutuks sõltumatuks looduse tujudest ning et meie maa saaks igal aastal põllumajandussaadusi sellisel hulgal, mis rahuldaks täielikult elanikkonna vajadused.

Kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomine eeldab, et järk-järgult peab kaduma oluline erinevus vaimse ja füüsilise töö ning linna ja maa vahel. Meie päevil toimub tegelikult sotsialistliku omandi kolhoosliku ja üldrahvaliku vormi edasine arenemine ja lähenemine teineteisele, kusjuures kolhooslik omand tõuseb üldrahvaliku omandi tasemele. Pidevalt kasvab kolhooside tootmistehniline baas. Meie maa kolhoosid said 1958. ja 1959. aastal üle 660 000 traktori, ligemale 300 000 teraviljakombaini ning palju muid masinaid ja seadmeid. Aastaast aastasse kasvavad kolhooside jagamatud fondid ning laienevad kolhoosidevahelised sidemed.

Meie päevil muutub tunduvalt ka sotsialistliku ühiskonna poolt toodetavate materiaalsete ja vaimsete hüvede jaotamise viis. Sotsialistlik jaotamisprintsip, mille järgi igaüks saab materiaalsete hüvede vastavalt tehtud tööle, on nõukogude ühiskonna arenemise peamine stiimul, kuid selles peituvad võimalused pole veel kaugeltki ammendatud. Selle kõrval kasvab aga järjest nende ühiskondlike hüvede osatähtsus, mis jaotatakse sotsialistlikus riigis tasuta. 1961. aastal kulutatakse NSV Liidu riigieelarve kulude üldsummast — 77,5 miljardist rublast — sotsiaal-kultuuriliseks otstarbeks, haridusele, arstiabile,

¹⁰ N. S. Hruštšov, Rahva heaolu tõstmise ja põllumajandussaaduste tootmise edasise suurendamise ülesanded, Tallinn, 1961, lk. 18.

pensionide ja lasterikastele perekondadele toetuste maks-
miseks, elanikkonna kultuuriliseks teenindamiseks jne.
üle 27,1 miljardi rubla (1961. aasta 1. jaanuarist kehtes-
tatud rahakursi järgi).¹¹

Juba praegu saab üle 70 miljoni nõukogude inimese
sotsialistliku ühiskonna arvel mitmesuguseid materi-
aalseid ja kultuurilisi hüvesid kas tasuta või soodustatud
tingimustel.

Sotsialistlikus riigis areneb jõudsalt elamuehitus. Aas-
tail 1956—1960 ehitati ainuüksi meie maa linnades ja töö-
lisasulates elumaju üldpindalaga 340 miljonit ruutmeet-
rit.¹² Maailmas pole ühtegi maad, kus iga tuhande
elaniku kohta ehitataks nii palju kortereid kui NSV Liidus.

1960. aastal viidi meie maal edukalt lõpule kõigi tööliste
ja teenistujate üleminek lühemale tööpäevale. 1960. aasta
oktoobrist hakati viima ellu seadust tööliste ja teenistu-
jate töötasult võetavate maksude järkjärgulise kaotamise
kohta.

Kommunistlik Partei võitleb nõukogude teaduse ja
kultuuri õitsengu eest. Sellest annavad ilmekalt tunnis-
tust Nõukogude kosmoseraketid ning Maa ja Päikese
tehiskaaslased, mis on kõige täiuslikumad maailmas, esi-
mene Nõukogude aatomijäälõhkuja «Lenin», planeetideva-
heline automaatjaam, mis saadeti Veenusele, nõukogude
teadlaste suurepäraseid saavutused kosmogoonia, bioloogia,
elektroonika ja teiste teadusharude alal ning nõuko-
gude kultuuri ja kunsti alal töötajate silmapaistvad edu-
sammud. See ei olnud juhuslik, kui inglise ajakiri «New
Statesman» kirjutas seoses NSV Liidus esimese tehis-
kaaslase väljasaatmisega, et teaduse ja kultuuri arenemi-
ses peitub üks NSV Liidu edusammude saladusi. Ajakir-
jas on öeldud: «Teadusel on Nõukogudemaal keskne
koht, kuna Läänes on see antud ainult jumalale.»

NLKP Keskkomitee 1961. aasta jaanuaripleenumi otsus
selle kohta, et kutsuda 17. oktoobril 1961 kokku NLKP
korriline, XXII kongress, kes võtab vastu NLKP uue
programmi — kommunismi ehitamise programmi —, põh-
justas laiade rahvahulkade poliitilise ja tööalase aktiiv-
suse uue tõusu. Nõukogude rahvas on otsustavalt valmis

¹¹ «Pravda» 23. detsembrist 1960.

¹² «Pravda» 21. detsembrist 1960.

tähistama partei kongressi kokkukutsumist uute edusamudega kommunismi ehitamises.

Seostades teooriat eluga, kommunistliku ülesehitustöö praktikaga, sillutab Kommunistlik Partei laiadele rahvahulkadele toetudes julgelt Nõukogudemaa teed kommunistlikku homsesse.

PARTEI ÕPETAB RAHVAST JA ÕPIB RAHVALT

Võitluses, mida Kommunistlik Partei peab kommunistliku ühiskonna ülesehitamise eest, etendab tähtsat osa tema orgaaniline side laiade rahvahulkadega. Rääkides sellest partei loova tegevuse seisukohast tähtsast tegurist võitluses uue, kommunistliku ühiskonna loomise eest, ütles V. I. Lenin: «Tööraha hulgad on meie poolt. Selles on meie jõud. Selles on ülemaailmse kommunismi võitmatuse allikas.»¹³

Partei poolt väljatöötatud kommunismi laiahaardelise ehitamise suurejoonelist programmi ning neid suuri ülesandeid, mis on kavandatud kommunismi ehitamiseks NSV Liidus, võib täita edukalt ainult siis, kui sellesse töösse lülituvad aktiivselt rahvahulgad.

Kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil on Kommunistliku Partei organisatsiooniline ja ideoloogiline töö ulatuslikum, kui see on olnud kunagi varem. See töö on muutunud sisukamaks ning tema vormid ja meetodid mitmekesisemaks.

Kommunistliku Partei ridadesse kuulub praegu üle 8 700 000 inimese. Ule 53 miljoni töötaja on ametiühingu liikmed. Ligikaudu 19 miljonit meie maa noormeest ja neidu on kommunistlikud noored.

Saanud üle isikukultuse kahjulikest tagajärgedest, viib Kommunistlik Partei järjekindlalt ellu parteilise juhtimise leninlikke printsiipe ja parteielu norme, laiendab igati parteisisest demokraatiat ning taotleb seda, et iga kommunist võtaks aktiivselt osa partei elust. Partei ergutab igati selliste töötajate massiorganisatsioonide tegevust, nagu seda on nõukogud, ametiühingud ja Kommunistlik Noorsooühing.

Teinud lõpu sotsialistliku seaduslikkuse rikkumisele,

¹³ V. I. Lenin, Teosed, 30. kd., lk. 46.

mis leidis aset isikukultuse perioodil, võttis partei julgelt kursi sotsialistliku demokratismi edasisele süvendamisele ning liidu- ja autonoomsete vabariikide õiguste laiendamisele. Partei taotleb järjekindlalt nõukogude organite töö igakülgset parandamist. Meie maal on üle 1 800 000 Nõukogude kodaniku valitud nõukogude saadikuks ja üle 2 500 000 inimese võtab osa nõukogude alaliste komisjonide tööst.¹⁴ Nõukogude juures töötab 232 872 alalist komisjoni. Sotsialistlikes ettevõtteis tegutseb 112 000 alalist tootmisnõupidamist, mille tegevusest võtab osa rohkem kui 7 miljonit töötajat.¹⁵

Näidanud teoreetiliselt, millist teed peab arenema sotsialistlik riik kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil, tõendas Kommunistlik Partei, et sotsialistlikku riiki kui nõukogude rahva peamist relva võitluses kommunismi ülesehitamise eest on vaja veelgi tugevdada. Partei on võtnud kursi demokraatia edasiarendamisele ja riigiorganite üksikute funktsioonide üleminekule ühiskondlike organisatsioonide kätte. See vastab meie perspektiivile, mis näeb ette sotsialistliku riikluse ülekasvamist kommunistlikuks ühiskondlikuks omavalitsuseks. Vastavalt sellele on meie maal juba antud ametiühinguorganisatsioonide kompetentsi töötajate sanatooriumi- ja kuurordialase teenindamise organiseerimine. On leitud praeguse etapi jaoks otstarbekohane kehakultuuriliikumise organiseerimise vorm ning asutatud Vabatahtlike Spordiühingute Liit. Meie päevil tegutsevad kõikjal vabatahtlikud rahvamalevad ja seltsimehelikud kohtud, mis võimaldavad töötajail võtta aktiivselt osa avaliku korra kaitsmisest. Linnades ja töölisasulates on majavalitsuste liinis organiseeritud hulgaliselt majakomiteesid ja nende juures tegutsevad mitmesuguseid ühiskondlikke komisjone. Võitluses avaliku korra rikkumise vastu kasutatakse meil üha rohkem selliseid meetodeid, nagu hoiatamine ning ühiskondlik mõjutamine. Kõik see laiendab ja tugevdab veelgi nõukogude ühiskonna poliitilist alust ja meie korra tõeliselt sotsialistlikku demokratismi ning suurendab Nõukogude riigi osatähtsust kommunistliku ühiskonna ehitamises.

Kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil, eri-

¹⁴ «Pravda» 2. veebruarist 1960.

¹⁵ «Pravda» 5. detsembrist 1960.

neva sotsiaalse korruga riikide rahuliku kooseksisteerimise tingimustes, on väga suur tähtsus Kommunistliku Partei ideoloogilisel töö. «Erineva ühiskonnakorruga riikide rahulik kooseksisteerimine ei tähenda sotsialistliku ja kodanliku ideoloogia leppimist,» öeldakse kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avalduses. «Ümberpöörduvalt — see eeldab tööliklassi, kõigi kommunistlike parteide järjest intensiivsemat võitlust sotsialistlike ideede triumfi eest.»¹⁶ Vastukaaluks vaenuliku kapitalistliku maailma katsetele levitada nõukogude inimeste seas moraalilageda kodanliku ideoloogia mõjusid tugevdab Kommunistlik Partei igati ideoloogilist tööd, kasvatab rahvahulki kommunismi õilsatele aadetele ja sotsialistlikule kodumaale piiritu ustavuse vaimus ning proletaarse internatsionalismi vaimus.

Rahvahulkade ideelis-poliitiline kasvatamine on lahutamatult seotud kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomisega. Oma kõnes ülevenemaalisel õpetajate kongressil (9. juulil 1960) ütles seltsimees N. S. Hruštšov: «Me lahendame praegu kahte ajaloolist ülesannet. Need on kommunismi materiaalse tehnilise baasi rajamine ja uue inimese kasvatamine. Sisuliselt on see üks protsess. Kui me jääme maha nõukogude inimeste hariduse ja kasvatamise suhtes, siis pidurdub paratamatult kogu kommunistlik ülesehitustöö.»¹⁷

Uue, kõrge moraaliga inimese, aktiivse kommunistliku ühiskonna ehitaja kujundamine on meie maal massiline protsess.

Sellest protsessist jutustab Kirovi tehase freesija, kommunistliku töö lööklane I. Leonov oma raamatus «Austav nimetus — tööline». Meenutades oma jutuajamist Lääne-Saksamaa turistidega, kirjutab sm. Leonov: «Mida kaugemale meie vestlus arenes, seda arusaamatumaks muutus see külalistele. Kui nad kuulsid, et meil on tsehhis kümneid töölisi, kes täiustavad masinaid ega varja üksteise eest kutsealaseid saladusi, vaid hoopis jagavad omakasupüüdmatult oma kogemusi, siis paistis, et nad olid lausa rabatud... Mulle näis, et nad lihtsalt

¹⁶ Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus. Läkitus kogu maailma rahvastele, lk. 24—25.

¹⁷ N. S. Hruštšov, Kindla rahu ning rahvaste õnne ja helge tuleviku nimel. Kõne ülevenemaalisel õpetajate kongressil, «Rahva Hää!» 10. juulist 1960.

ei ole suutelised kujutlema ja uskuma, et siin maailmas võib teha midagi ka omakasupüüdmatult, ilma isikliku kasusaamiseta, õilsa eesmärgi nimel.»

Kommunistliku Partei ideoloogilise töö üksikasjaliseks programmiks kaasaegsel etapil on NLKP Keskkomitee 1960. aasta 9. jaanuari otsus «Parteipropaganda ülesandest tänapäeva tingimustes». Otsuses on näidatud, et igale nõukogude inimesele saab eluliseks vajaduseks võtta omaks kommunistlik maailmavaade ja mõista sügavalt partei poliitikat.

NLKP Keskkomitee otsuses on öeldud: «Parteipropaganda pealesanne seisab selles, et sügavalt ja igakülgsest selgitada marksismi-leninismi ideesid, näidata nende edukat ellurakendamist partei võitluses sotsialismi ja kommunismi võidu eest meie maal, õpetada praktilises tegevuses kasutama ja loovalt arendama partei poolt kogutud teoreetilist rikkust, innustada töötajaid võitlusse partei poliitika elluviimise eest, kasvatada aktiivseid ja mehiseid kommunismi eest võitlejaid.»¹⁸

Kommunistlik Partei nõuab parteiorganisatsioonidelt ja ideoloogilisel alal töötajatelt, et nad teeksid lõpu olukorrale, kus parteipropagandat tehakse lahus elust ja kommunismi ehitamise praktikast, ning laiendaksid igati ideoloogilise töö mõjusfääri, nii et see ulatuks iga nõukogude inimeseni. Partei õpetab, et ideoloogilise töö edukuse üle tuleb otsustada tema tulemuste järgi, selle järgi, kui võrd ta tagab rahvahulkade tööalase ja ühiskondlik-poliitilise aktiivsuse ning kommunistliku teadlikkuse kasvu.

Partei seostab kogu ideelist kasvatustööd järjekindlalt oma poliitika tegeliku elluviimisega. «Parimaks kasvatuskooliks ja kõige rangemaks õpetajaks on elu, meie nõukogude tegelikkus,» ütles N. S. Hruštšov. «Kommunistlike juhtmõtete raamatulik ja praktikast lahutatud tundmine ei maksa mitte midagi.»¹⁹

Seostada ideoloogilist tööd edukalt eluga ja kommunistliku ülesehitustöö praktikaga tähendabki seepärast toetuda meie nõukogude tegelikkusele, mis on tähtsaks aluseks inimeste kasvatamisel kommunismi vaimus, seada ideoloogilises töös esiplaanile kõige aktuaalsemad

¹⁸ Parteipropaganda ülesandest tänapäeva tingimustes, NLKP Keskkomitee otsus, Tallinn, 1960, lk. 10.

¹⁹ N. S. Hruštšov, NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvud aastaks 1959—1965, lk. 56.

küsimused, koondada peamine tähelepanu ideoloogilise töö tähtsamatele lülidele, nagu seda on töökasvatus, pidada lepitamatut võitlust marksistlik-leninliku õpetuse puhtuse eest ning kasvatada kõiki töötajaid kõrge poliitilise valvsuse vaimus. Ideoloogilise töö teravik tuleb käesoleval ajal suunata eriti jõuliselt just ühiskonnava-stase töösse suhtumise, spekulatsiooni, sotsialistliku omandi riisumise ja parasitluse vastu.

Ideoloogilise töö komponentideks on tootmise organi-seerimine, rahvahulkade mobiliseerimine tööviljakuse jär-jekindlale tõstmisele, tehniline progress ja kõigi sotsia-listliku tootmise harude võimas tõus.

Erilist tähelepanu osutab partei ideoloogilises töös NSV Liidu rahvaste leninliku sõpruse edasisele tugevda-misele ning rahvahulkade kasvatamisele ülla nõukogude patriotismi ja proletaarse internatsionalismi vaimus. N. S. Hruštšov õpetab: «Sotsialistliku patriotismi orgaa-niline ühendamine internatsionalismiga — just see on sotsialistlike rahvaste vennalike sidemete tugevdamise ideeline alus. Sellest on meie partei «juhindunud ja juhin-dub oma rahvuspoliitikas».²⁰

Kommunistliku Partei ja Nõukogude riigi ideoloogili-ses töös on eriti tähtsal kohal sirguva põlvkonna kasva-tuse ja hariduse küsimused.

Seadus kooli ja elu sidemete tugevdamise ning hari-dussüsteemi edasiarendamise kohta NSV Liidus, mida meie maal praegu ellu viiakse, löi avarad perspektiivid nõukogude kooli arenemisele kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil. Meie alg- ja keskkoolides rakenda-takse edukalt töökasvatust, on tugevnenud kooli sidemed ettevõtete, kolhooside ja sovhoosidega. Sisukamaks on muutunud ka õppetöö. Laieneb internaatkoolide võrk. 1960. aasta alguseks oli meie maal 1348 internaatkooli. Internaatkoolides õpib juba ligikaudu 540 000 last. Aasta-aastalt suureneb pikapäevakoolide ja -rühmade arv.

Palju on juba ära tehtud ka õppetöö ümberkorralda-miseks kõrgemates ja kesk-eriõppeasutustes. Viimase kahe aasta jooksul kõrgemate õppeasutuste päevastesse osakondadesse vastuvõetud üliõpilastest moodustavad üie poole noormehed ja neiud, kellel on vähemalt 2-aas-

²⁰ N. S. Hruštšov, Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee aruanne partei XX kongressile, Tallinn, 1956, lk. 97.

tane tööstaaž. Kõrgemate õppeasutuste ja tehnikumide õhtustes ja kaugõppeosakondades õpib praegu tootmistööd katkestamata üle 2 miljoni inimese. Nõukogude üliõpilaskond võtab aktiivselt osa meie maal toimuvast suurejoonelisest ülesehitustööst. Kommunistlik Partei ja Nõukogude riik lahendavad edukalt ülesannet, mis näeb ette kasvatada kümneid miljoneid poliitiliselt küpseid ja haritud töölisi, kolhoosnikuid ning teaduse ja kultuuri alal töötajaid — kommunistliku ühiskonna ehitajaid. Ettevõtted, kolhoosid, sovhoosid ja teaduslikud asutused saavad üha rohkem uut tüüpi spetsialiste, kes on tihedalt seotud majandusliku ja kultuurilise ülesehitustöö praktikaga ning oskavad rakendada oma teadmisi nii, et see oleks ühiskonnale maksimaalselt kasulik.

Rahvahulkades tehtavas ideelises kasvatustöös üldistab Kommunistlik Partei laiade rahvahulkade loomingu- lisi kogemusi ja toetub nendele. Partei õpetab, et kommunistliku ühiskonna ehitamisest võtavad elavalt ja loovalt osa rahvahulgad ehk, nagu ütles V. I. Lenin, «selle ühiskonna loojateks võivad olla ainult miljonilised hulgad». Nende jõupingutusi suudab organiseerida ja õilsa eesmärgi saavutamisele — kommunismi ehitamisele — suunata ainult kommunistide partei, mis on kaasajal suureks jõuks.

Sotsialistlik tegelikkus pakub töötavale rahvale — ajaloo tõelisele loojale — piiramatuid võimalusi oma loova initsiatiivi täielikuks avaldamiseks. Pole juhuslik, et kõik partei poolt viimaseil aastail rakendatud tähtsad abinõud, milles väljenduvad rahva peamised elulised huvid, sisaldavad endas rahvahulkade kollektiivseid kogemusi ning on leidnud rahva poolt palavat toetust.

Meie kaasaegsele arenemisele on iseloomulik asjaolu, et tähtsamaid otsuseid vastu võttes peavad partei ja valitsus eelnevalt nõu rahvaga ning arvestavad laiade rahvahulkade ettepanekuid. Näiteks kui partei korraldas enne NLKP XXI kongressi aastaks 1959—1965 kavandatud NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvude kohta käivate teeside laialdase arutelu, toimus meie maal üle 968 000 töötajate koosoleku ettevõtetes, kolhoosides, asutustes, õppeasutustes, armee ja laevastiku väeosades. Neist võttis osa üle 70 miljoni inimese ning märkuste, täienduste ja ettepanekutega esines 4 672 000 inimest. Peale selle saatsid töötajad partei- ja nõukogude kesk-

ning kohalikele organitele, ajalehtede ja ajakirjade toimetustele, raadio- ja televisioonikeskustele rohkem kui 650 000 kirja ja artiklit ettepanekute ning märkustega kontrollarvude teeside kohta. Neist avaldati üle 300 000. Kõik see näitab kujukalt, et Kommunistlik Partei kehas tab oma poliitikas töötajate lootusi ja mõtteid ning on rahvahulkade tõeliseks juhiks, nõukogude rahva uhkuseks ja auks.

Rahvahulkade loomingulise initsiatiivi võimas kasv väljendub kujukalt meie maal laialdaselt levinud liikumises kommunistliku töö lööklase, brigaadi ja kollektiivi nimetuse eest, mis toimub loosungi all: «Õppida töötama ja elama kommunistlikult!». Käesoleval ajal võtab kommunistliku töö lööklase, brigaadi ja kollektiivi nimetuse eest peetavast võistlusest osa üle 8 miljoni inimese, ligikaudu 500 000 brigaadi, jaoskonda, vahetust ja tsehi. 70 000 kollektiivi on juba saanud kommunistliku töö kollektiivi ning üle 224 000 töölise kommunistliku töö lööklase nimetuse.

Nõukogude rahvas austab sügavalt selle liikumise eesrindlasi — kuulsat ketrajat Valentina Gaganovat, kaevureid Nikolai Mamaid ja Aleksandr Koltšikki, Ivanovo tehase kangrut Julia Vetšerovat, Tambovi oblasti «Gluh-hovka» sovhoosi seatalitajat Mihhail Lukaškinit, Ternopoli oblasti Stalini-nimelise kolhoosi lülivanemat Jevgenia Dolinjukki, Voroneži oblasti tuntud mehhanisatorit Nikolai Manukovskit ja paljusid teisi. Kommunistliku töö kollektiivi nimetuse eest peetavast võistlusest võtavad osa brigaadid, tsehid ja ettevõtted, sealhulgas Magnitogorski ja Kuznetski metallurgiakombinaat, Moskva Vladimir Iljitši nimeline tehas, V. I. Lenini nimeline Volga hüdroelektrijaam ja teised.

Kommunistliku töö lööklase ja kollektiivi nimetuse saamist taotleva liikumise edusammudest jutustas NSV Liidu Ülemnõukogu viienda koosseisu kuuendal istungjärgul Ülemnõukogu saadik, tehase «Uralmaš» ühe kommunistliku töö brigaadi juht A. I. Hramtsov.

«Tootmistaseme osas,» ütles ta, «otsustasid «Uralmaši» töötajad täita seitseaastaku viie aastaga. Oma kogemusi ja vilumusi anname me meelsasti edasi töökaaslastele. Kogu meie hambafreesijate brigaad, kes on võitnud kätte kommunistliku töö kollektiivi nimetuse, õpib.

Minu töökaaslane, tehase paremaid hambafreesijaid

Konstantin Masli koostas isikliku kompleksse plaani tööviljakuse tõstmise ja toodangu omahinna alandamise kohta. Ta viib oma plaani edukalt ellu ja on saavutanud suurepäraseid tulemusi. Praegu on tehases järgnenud sm. Masli eeskujule üle 3000 inimese. «Uralmaši» töötajate isiklikes plaanides on ette nähtud 13 000 abinõu. Paljud neist on leidnud juba rakendust ning andnud 15 miljonit rubla kokkuhoidu.»²¹

Miljonid nõukogude inimesed ehitavad Kommunistliku Partei juhtimisel aktiivselt suurejoonelist kommunismihoonet. Olla alati ja kõikjal rahvaga, suunata ja juhtida nende võimsat liikumist, võtta tähelepanelikult omaks ja üldistada rahvahulkade kogemusi — selline on loova marksismi põhimõte, mida viib kõrvalekaldumatult ellu Kommunistlik Partei.

KÕIGI MAAILMA RAHVASTE TEE KOMMUNISMILE

1919. aasta aprillis avaldati Pariisi ajalehes «Temps» intervjuu, mille V. I. Lenin andis nõukogude võimu esimestel aastatel ühele kodanlikule ajakirjanikule. Küsimusele, milline on maailma tulevik, vastas V. I. Lenin: «Ma ei ole prohvet, kuid üht võib öelda veendunult: kapitalistlik riik... sureb välja. Vana kord on määratud hääbumisele... Inimkonna arenemine viib paratamatult sotsialismile.»²²

Paremini kui ükski teine tundis V. I. Lenin ajaloolise arenemise objektiivseid seaduspärasusi, mis viivad järjekindlalt kommunismi võidule kõigis maailma maades. V. I. Lenin näitas, et üleminekul sotsialismile toob iga rahvus ühte või teise demokraatia vormi, ühiskondliku elu sotsialistliku ümberkujundamise ühte või teise erikujusse nii- või teistsuguse omapära. V. I. Lenin lükkas ümber mõnede inimeste naiivsed oletused, kes püüdsid kujutada tulevast üleminekut sotsialismile «ühetoonilise hallika värviga», ning pidas selliseid katseid teoreetiliselt armetuks ja praktilisest seisukohast naeruväärseks.

Kuid Lenin rõhutas väsimatult, et alati on olemas ka üldised põhilised seaduspärasused kõigi maade ülemine-

²¹ «Pravda» 22. detsembrist 1960.

²² А. Р. Вильямс, О Ленине и Октябрьской революции, Госполитиздат, 1960, lk. 58.

kul sotsialismile, seejärel aga sotsialismi kõrgemasse faasi — kommunismi. «Kapitalismilt kommunismile üleminek,» kirjutas V. I. Lenin oma kuulsas töös «Riik ja revolutsioon», «ei jäta muidugi andmata poliitiliste vormide suurt küllust ja mitmekesisust, kuid nende olemus on seejuures vältimatult üks: *proletariaadi diktatuur.*»²³

Just selles mõttes kirjutaski V. I. Lenin hiljem oma teises klassikalises teoses «Pahempoolsuse lastehaigus kommunismis» Vene revolutsiooni rahvusvahelisest tähtsusest. «Nüüd on meil juba üsna suured rahvusvahelised kogemused,» ütles V. I. Lenin, «mis kõnelevad täie selgusega, et mõnede meie revolutsiooni põhijoonte tähtsus pole kohalik, rahvuslikult eriomane, ainult Venemaad haarav, vaid rahvusvaheline.»²⁴ Seejuures näitas V. I. Lenin, et meie revolutsiooni rahvusvahelise tähtsuse all tuleb mõista mitte ainult tema suurt teoreetilist tähtsust, mitte ainult meie revolutsiooni mõju inimkonna ajaloolisele arenemisele, vaid ka meie revolutsiooni mõningate põhijoonte «rahvusvahelises ulatuses kordumise ajaloolist paratamatust.»²⁵

Ka selles seisukohas väljendub uue jõuga teooria ja praktilise tegevuse lahutamatu ühtsus kommunistlike parteide võitluses uue, õnneliku tuleviku eest. Marksistlik-leninlik teooria, mis üldistab proletaarse revolutsiooni ning NSV Liidu ja teiste sotsialistlike maade ajaloolisi kogemusi sotsialistliku majanduse ülesehitamise alal ning määrab nende kogemuste põhjaliku analüüsi alusel kindlaks kõigile sotsialismi teel sammuvatele maadele ühised sotsialistliku revolutsiooni ja sotsialistliku ülesehitustöö peamised seaduspärasused, on kõigile kommunistlikele ja töölisparteiudele ning kõigile rahvastele tõeliseks tegevusjuhendiks.

NLKP poolt sotsialistliku ühiskonna rajamisel ja kommunismi ehitamisel omandatud kogemuste, samuti teiste sotsialistlike maade kommunistlike ja töölisparteiude kogemuste maailmaajalooline tähtsus väljendub eriti jõuliselt kaasaegse ülemaailmse kommunistliku liikumise tähtsates dokumentides — Moskvast 1957. aasta 14.—16. novembril toimunud sotsialistlike maade kommunistlike ja töölisparteiude esindajate nõupidamise deklaratsioonis ning kommu-

²³ V. I. Lenin, Teosed, 25. kd., lk. 385.

²⁴ V. I. Lenin, Teosed, 31. kd., lk. 5.

²⁵ Sealsamas.

nistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avalduses (november 1960).

Neis tähtsates dokumentides, mis kujutavad endast ülemaailmse kommunistliku liikumise kollektiivse mõistuse vilja, on näidatud, et NSV Liidu ja teiste sotsialistlike maade ajaloolised kogemused kinnitavad täielikult, kui võrd õige on marksistlik-leninliku teooria seisukoht: sotsialistliku revolutsiooni protsessid põhinevad mõningatel tähtsatel seaduspärasustel, mis on omased kõigile sotsialismi teele asuvatele maadele. Need seaduspärasused ilmnevad väga mitmesuguste ajalooliselt kujunenud rahvuslike iseärasuste ja traditsioonide olemasolul, mida on vaja tingimata arvestada.

«Sellised üldised seaduspärasused,» öeldakse sotsialistlike maade kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise deklaratsioonis (14.—16. november 1957), «on järgmised: töörahva hulkade juhtimine tööliklassi poolt, kelle tuumikuks on marksistlik-leninlik partei, proletarse revolutsiooni läbiviimisel ühes või teises vormis ja proletariaadi diktatuuri kehtestamisel ühes või teises vormis; tööliklassi liit talurahva põhihulkade ja teiste töörahva kihtidega; kapitalistliku omanduse likvideerimine ja põhiliste tootmisvahendite ühiskondliku omanduse kehtestamine; põllumajanduse järkjärguline sotsialistlik ümberkujundamine; rahvamajanduse plaanipärane arendamine, mis on suunatud sotsialismi ja kommunismi ülesehitamisele ning töörahva elutaseme tõstmisele; sotsialistliku revolutsiooni läbiviimine ideoloogia ja kultuuri valdkonnas ning suurearvulise intelligentsi loomine, kes on ustav tööliklassile, töötavale rahvale ja sotsialismiüritusele; rahvusliku rõhumise likvideerimine ning võrdõiguslikkuse ja vennaliku sõpruse kehtestamine rahvaste vahel; sotsialismi saavutuste kaitsmine välis- ja sisevaenlaste kallale tungide eest; antud maa tööliklassi solidaarsus teiste maade tööliklassiga — proletarne internatsionalism.»²⁶

Viies ellu neid sotsialismi ehitamise seaduspärasusi, on kõik sotsialistlikud maad saavutanud suurt edu majanduslikus ülesehitustöös ning laiade rahvahulkade aineelse elujärje ja kultuuritaseme tõstmises. Kõigis sotsia-

²⁶ Sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölispartei esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957, lk. 11.

listlikes maades on rahvavõim näidatud oma vankumatut kindlust ning tugevneb ühiskonna moraalne ja poliitiline ühtsus. Sotsialistlikud tootmissuhted on sotsialistlike maade rahvamajanduses valitseval kohal.

Viinud edukalt läbi sotsialistliku industrialiseerimise, on kõik need maad rajanud eesrindliku tööstuse, mis areneb kiires tempos. Sotsialistliku maailmasüsteemi tööstusliku tootmise kogumaht oli 1959. aastal 15,8% võrra suurem kui eelmisel aastal. Euroopa rahvademokraatiamaad annavad praegu ligikaudu neljandiku sotsialistliku maailmasüsteemi tööstustoodangust.

Kõigis rahvademokraatiamaades toimub edukalt või on juba toimunud töötava talurahva vabatahtlik üleminek sotsialistlikule suurmajapidamisele. Sotsialistliku sektori osatähtsus põllumajanduses on Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis (künnimaa hektarite järgi) 100%, Hiinas (talundite arvu järgi, 1958. aastal) 99,1%, Mongoolia Rahvavabariigis (araatide majandite arvu järgi) 99,7%, Bulgaarias 97,4%, Saksa Demokraatlikus Vabariigis 96%, Albaanias 86%, Tšehhoslovakkias 85,2%, Rumeenias 81,3%, Vietnami Demokraatlikus Vabariigis 72,7%, Ungaris 71,3% ja Poolas 13,2%.²⁷

Sotsialistlikes maades on kindlustunud töölisklassi ja talurahva vennalik liit, mida juhib töölisklass, on kujunenud ja tugevnenud kõigist rahvustest töötajate vankumatu liit. Majanduse eduka arenemise baasil tõuseb pidevalt rahvahulkade materiaalne elatustase ning arenevad teadus ja kultuur.

«Sotsialistlik maailmasüsteem on astunud uude arenguetappi,» öeldakse kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avalduses. **«Nõukogude Liidus toimub edukalt kommunistliku ühiskonna laiahaardeline ehitamine. Teised sotsialistliku leeri maad rajavad edukalt sotsialismi aluseid, mõned neist aga on juba jõudnud arenenud sotsialistliku ühiskonna ehitamise perioodi.»**²⁸

Praegu on mitte ainult NSV Liidus, vaid ka teistes sotsialistlikes maades likvideeritud kapitalismi restauratsiooni sotsiaal-majanduslikud võimalused. Sotsialistliku leeri ühinenud jõud on igale sotsialistlikule riigile kindlaks garantiiks imperialistliku reaktsiooni kallalekippu-

²⁷ «Новое время», 1960, nr. 51, lk. 5.

²⁸ Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus. Läkitus kogu maailma rahvastele, lk. 10.

mise vastu. Sotsialistlike maade liitumine ühtseks leeriks, selle leeri monoliitsus ja võimsus, mis kasvavad pidevalt, kindlustavad kogu sotsialistliku süsteemi raames sotsialismi täieliku võidu.

Kõigis sotsialistlikes maades täiustuvad pidevalt sotsialistlikud ühiskondlikud suhted, kujuneb kommunistlik töösse suhtumine ja muud tulevase, kommunistliku ühiskonna elemendid ning areneb edasi sotsialistlik demokraatia.

Sotsialistlike maade edukas majanduslikus arenemises on tähtsaks teguriks nende ühtsus, sõprus ja vastastikune abi. Nõukogude Liidu vennaliku abiga on sotsialistlikes maades ehitatud ja ehitamisel 620 suurt tööstusettevõtet, neist 291 Hiinas, 68 Poolas, 8 Tšehhoslovakkias, 27 Ungaris, 60 Rumeenias, 45 Bulgaarias, 58 Albaanias, 30 Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis, 16 Vietnami Demokraatlikus Vabariigis ja 21 Mongoolia Rahvavabariigis.²⁹ Rahvademokraatiamaad osutavad omakorda tõhusat majanduslikku abi NSV Liidule ja üksteisele.

Rajades teed kommunismile, annavad sotsialistlike maade rahvad kogu inimkonnale eeskuju uue ühiskonna loomiseks. Sotsialistlike maade arenemine rikastab marksismi-leninismi varasalve uute kollektiivsete kogemustega. Teadusliku kommunismi suured ideed saavutavad üha uusi hiilgavaid võite.

Kogu maailma töötajate võitluses kommunistliku ühiskonna loomise eest on võimsaks organiseerivaks ja suunavaks jõuks ülemaailmne kommunistlik liikumine. 87 kommunistliku ja töölispartei ridadesse kuulub käesoleval ajal üle 36 miljoni kommunisti.

Ülemaailmne kommunistlik liikumine on muutunud kaasaja kõige mõjukamaks poliitiliseks jõuks, ühiskondliku progressi tähtsaimaks teguriks.

1960. aasta novembris toimunud 81 kommunistliku ja töölispartei esindajate nõupidamine oli nagu ülemaailmseks kommunistlikuks foorumiks, mis demonstreeris ülemaailmse kommunistliku liikumise üha tugevnevat ühtsust.

Kommunistlikud ja töölisparteid võitlevad väsimatult revisionistide ja dogmatikute vastu, kes püüavad eksitada kommunistlikke parteisid marksistlik-leninlikult teelt

²⁹ «Новое время», 1960, nr. 51, lk. 5.

kõrvale. Marksismi-leninismi loov arendamine on võimalik ainult siis, kui ei kalduta kõrvale tema alustest ning võideldakse väsimatult revisionismi ja parempoolse oportunisti vastu, mis kujutab endast peamist hädahoitu, aga ka dogmatismi ja sektantluse vastu.

Kõik kommunistlikud parteid mõistsid üksmeelselt hukka rahvusvahelise oportunisti modifikatsiooni, mis leidis pinda Jugoslaavias ning väljendas kontsentreeritult kaasaegsete revisionistide «teooriaid».

Kommunistlikku liikumist kahjustavad suuresti ka dogmatism ja sektantlus nii teorias kui ka praktikas. Kui nende vastu ei võidelda järjekindlalt, võivad nad samuti saada väga ohtlikuks üksikute parteide ühel või teisel arenemisetapil. Dogmatism ja sektantlus võtavad kommunistlikelt parteidelt võimaluse marksismi-leninismi arendada ja loovalt rakendada, isoleerivad kommuniste laiadest töötajate hulkadest ning takistavad võitlemast edukalt rahu, demokraatia ja sotsialismi eest.

Kommunistlikud ja töölisparteid annavad oma panuse marksismi-leninismi edasisse arendamisse, realiseerivad tema suure loova ja ümberkujundava jõu lahutamatus seoses eluga, rahvahulkade praktilises revolutsioonilises võitluses maailma kõige õiglasema ühiskondliku korra — kommunismi ülesehitamise eest.

PARTEI VÕITLEB LENINLIKULT RAHU JA RAHVASTE SÕPRUSE EEST

90 aastat tagasi, 1871. aastal, kirjutas teadusliku kommunismi suur rajaja Karl Marx teose «Kodusõda Prantsusmaal», mis oli pühendatud Pariisi Kommuunile ja selle kogemuste ajaloolisele tähtsusele. Hinnates kõrgelt Pariisi proletariaadi surematut algatust, kes lõi proletariaadi diktatuuri algkuju, kirjutas K. Marx: «... vastukaaluks vanale ühiskonnale selle majandusliku kehvuse ja poliitilise mõistmatusega sünnib uus ühiskond, mille rahvusvaheliseks printsiibiks on — *rahu*, sest igal rahval on üks ja see sama valitseja — *töö!*»³⁰

Nõukogude riigi tekkimise esimestest päevadest peale tõstis Kommunistlik Partei kõrgele võitluslipu, mille all

³⁰ К. Маркс и Ф. Энгельс, Избранные произведения, т. 1, lk. 149.

sotsialistlik riik taotleb rahu rahvaste vahel ning astub välja kuritegelike imperialistlike sõdade vastu.

Kommunistliku Partei suur juht ja Nõukogude riigi looja V. I. Lenin ütles korduvalt, et Nõukogudemaa «... soovib elada rahu kõikide rahvastega ja suunata kõik oma jõud sisemisele ülesehitustööle...»³¹

V. I. Lenin tõstis esile ja põhjendas teoreetiliselt üht Nõukogude riigi välispoliitika põhiprintsiipi — erineva sotsiaalse korruga riikide rahuliku kooseksisteerimise printsiipi. Järgides V. I. Lenini juhendeid, on Kommunistlik Partei aastakümnete jooksul seda leninlikku printsiipi ellu viinud.

Eriti intensiivseks on muutunud NLKP ja teiste kommunistlike parteide, Nõukogude Liidu ja teiste sotsialistlike maade võitlus erineva sotsiaalse korruga riikide rahuliku kooseksisteerimise poliitika elluviimise eest sõjajärgsel perioodil. Analüüsinud põhjalikult rahvusvaheliste suhete arenemist, märkis NLKP XX kongress, et rahuliku kooseksisteerimise printsiip on NSV Liidu ja teiste sotsialistlike riikide välispoliitika nurgakiviks. Kongress formuleeris seisukoha: hoolimata sellest, et maakeral eksisteerib veel kapitalism, et reaktsioonilised imperialistlikud ringkonnad sepitsevad ka edaspidi sõjalisi avantüüre ja agressiooni ning püüavad päästa valla sõda, ei ole sõda praegu fataalselt paratamatu. «Nüüd on olemas võimsad ühiskondlikud ja poliitilised jõud, kellel on tõiseid vahendeid selleks, et imperialistidel mitte lasta sõda valla päästa, ja kui nad püüavad sõda alustada, — anda purustav vastulöök agressoritele, ajada nurja nende avatüristlikud plaanid.»³²

Paljastades imperialistliku ajakirjanduse laimu selle kohta, et üleminek sotsialismile olevat igasugustel tingimustel seotud kodusõjaga, näitas NLKP XX kongress, et sotsialistliku revolutsiooni vormid on mitmekesised. Revolutsioon võib toimuda nii relvastatud ülestõusu teel, kuid võim võib minna proletariaadi ja töötajate kätte ka rahulikul teel. Üleminekuks sotsialismile võib kasutada isegi parlamentlikku teed. Kõik sõltub konkreetsetest ajaloolistest tingimustest, mis kujunevad mingil maal. Nende

³¹ V. I. Lenin, Teosed, 30. kd., lk. 206.

³² N. S. Hruštšov, Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee aruanne partei XX kongressile, Tallinn, 1956, lk. 37.

tingimuste hulka tuleb arvatä see, kuivõrd tugev on ekspluataatorite vastupanu, kui ka niisugune tähtis tegur kaasaja ühiskondlikus arenemises, nagu seda on sotsialismi ja demokraatia jõudude võimas kasv.

Viimaseil aastail on tunduvalt kasvanud võimas rahupooldajate liikumine, millest võtavad osa mitmesuguste poliitiliste veendumustega ja mitmesugustesse sotsiaalsesse gruppidesse kuuluvad inimesed. Märkatavalt on tugevnenud rahvusvahelised demokraatlikud organisatsioonid: Ülemaailmne Ametiühingute Föderatsioon (kuhu kuulub 107 miljonit inimest), Ülemaailmne Demokraatliku Noorsoo Föderatsioon (ühendab üle 101 miljoni noormehe ja neiu 97 maalt), Rahvusvaheline Demokraatlik Naiste Föderatsioon (milles on esindatud üle 200 miljoni naise 80 maalt).

NLKP XXI kongress märkis, et Kommunistliku Partei ja Nõukogude riigi poolt vastuvõetud seitsme aasta plaani täitmine, samuti teiste sotsialistlike maade majandusplaanide täitmine tugevdab tunduvalt sotsialistliku maailmasüsteemi majanduslikku ja poliitilist positsiooni ning loob seega reaalsed võimalused sõja kui rahvusvaheliste küsimuste lahendamise vahendi vältimiseks.

Koos kõigi sotsialistlike maadega võitleb Nõukogude Liit aktiivselt selle eest, et takistada uue maailmasõja vallapääästmist ja kindlustada ülemaailmset rahu.

Esinedes Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peasamblee XV istungjärgul 23. septembril 1960, ütles N. S. Hruštšov: «Ma ei reeda saladust, kui ütlen, et meie ei tunne sümpaatiat kapitalismi suhtes. Ent me ei taha jõuga peale sundida oma korda teistele maadele. Las siis ka need, kes määravad meie omast teistsuguse ühiskondliku korraga riikide poliitikat, loobuvad asjatutest ja ohtlikest katsetest dikteerida oma tahet. Ka neil on aeg omaks võtta, et ühe või teise elulaadi valimine on iga rahva siseasi. Korraldagem oma suhteid tõsielu reaalseid fakte arvestades. See ongi rahulik kooseksisteerimine.»³³

NLKP ja Nõukogude riigi rahvarmastav välispoliitika on kujukaks näiteks selle kohta, kuidas kaasaegse arenemise probleemid leiavad õige teoreetilise lahenduse

³³ Kõigile koloniaalrahvastele vabadus ja sõltumatus! Lahendada üidise desarmeerimise probleem! Tallinn, 1960, lk. 37.

ning viiakse targasti ellu Lenini poolt antud kurssi rahule ja rahvaste sõprusele.

Kaitstes rahuliku kooseksisteerimise poliitikat ning taotledes selle muutumist kaasaja reaalseks teguriks, esitas Nõukogude Liit üldise ja täieliku desarmeerimise programmi. Seda programmi toetasid aktiivselt kõik rahuarmastavad rahvad. NSV Liit viib süstemaatiliselt läbi oma relvastatud jõudude vähendamist.

Kaasaja suurimaks sündmuseks, mis on oma ajalooliselt tähtsusele sotsialistliku maailmasüsteemi loomise järel teisel kohal, on koloniaalorjuse süsteemi lagunemine. 15 sõjajärgse aasta jooksul on Aasias ja Aafrikas tekkinud ligemale 40 uut suveräänset riiki. Ainuüksi 1960. aastal võitsid kätte rahvusliku sõltumatuse 17 Aafrika riigi rahvad (elanike üldarv 85 miljonit).

NSV Liit võitleb aktiivselt selle eest, et rahvuslik sõltumatus antaks kõikide koloniaalmaade rahvastele. NSV Liidu poliitikas, mis toetab aktiivselt rahvaste rahvuslikku vabadusliikumist, oli suureks võiduks see, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee XV istungjärg võttis valdava häälteenamusega (89 riiki) vastu «Deklaratsiooni asumaadele ja nende rahvastele sõltumatuse andmise kohta».

Kolonisaatoreid tabas istungjärgul lüüasaamine ka reas muudes küsimustes. See sundis ajalehte «Christian Science Monitor» tunnistama, et «Nõukogude peaministri Nikita Hruštšovi algatusel kujunes Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis võitlus kolonialismi vastu üldiseks sõjakäiguks».

Nõukogude Liit paljastab järjekindlalt peamise agressiooni- ja sõjajõu — ameerika imperialismi tegevust ning Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa imperialistlike ringkondade kuritegelikku sobingut lääne-saksa imperialismiga. Kommunistliku Partei ja Nõukogude riigi järjekindlat võitlust ülemaailmse rahu säilitamise eest väljendab kujukalt NSV Liidu otsustav võitlus Hiina Rahvavabariigi seaduslike õiguste jaluleseadmise eest Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis, Nõukogude Liidu vennalik abi Kuuba rahvale, kes on heitnud endalt Ameerika Ühendriikide imperialismi poolt pealesunnitud rahvusliku orjaikke, Nõukogude Liidu eitav suhtumine imperialistlike riikide kuritegelikesse mahhinatsioonidesse

Kongos ja Laoses ning prantsuse imperialismi kuritegelikusse tegevusse alžeeria rahva vastu. Kõik sotsialistlikud riigid, kogu progressiivne inimkond toetab aktiivselt NSV Liidu rahuarmastavat välispoliitikat — rahu ja rahvaste sõpruse poliitikat.

Selle poliitika järjekindla teostamise tähtsaks tingimuseks on Nõukogude Liidu ning Hiina Rahvavabariigi ja maailma kõigi sotsialistlike riikide üha tugevnev sõprus ja vennalik ühtsus. Nii kaua kui ei ole läbi viidud üldist desarmeerimist, peavad sotsialistlikud riigid igati tugevdama oma kaitsevõimsust.

Ülemaailmse kommunistliku liikumise uueks programmdokumendiks rahvaste võitluses rahu, demokraatia ja sotsialismi, inimkonna helge tuleviku eest on kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise (1960. aasta november) avaldus ja nõupidamisel vastu võetud läkitus kogu maailma rahvastele. Neis on antud kõigi kaasaegse tegelikkuse peamiste nähtuste, sealhulgas ka meie aja kõige põletavama küsimuse — sõja ja rahu probleemi marksistlik-leninlik analüüs ning formuleeritud võitlusprogramm, millest rahvad juhinduvad võitluses uue maailmasõja ohu vastu.

«On saabunud aeg,» öeldakse kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avalduses, «millal võib nurja ajada imperialistlike agressorite katseid maailmasõda valla päästa. Maailmasõda on võimalik ära hoida sotsialistliku maailmaleeri, rahvusvahelise tööliklassi, rahvusliku vabadusliikumise, kõigi sõja vastu väljaastuvate maade ja kõigi rahuarmastavate jõudude ühiste jõupingutustega.»³⁴

Kommunistlike parteide võitlus rahu säilitamise ja kindlustamise eest tähendab kommunistide väsimatut tööd rahvahulkades, kõigi rahuarmastavate jõudude mobiliseerimist selleks, et sundida agressiivseid jõude lõpetama külm sõda, saatma laiali sõjalised blokid, likvideerima sõjalised baasid, läbi viima üldine ja täielik desarmeerimine rahvusvahelise kontrolli all, lahendama rahvusvahelisi vaidlusküsimusi läbirääkimiste teel, austama riikide võrdõiguslikkust, nende territoriaalset terviklust ja riiklikku sõltumatust ning arendama laialdaselt kauban-

³⁴ Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus. Läkitus kogu maailma rahvastele, lk. 20.

duslikke, kultuuri- ja teadusalaseid sidemeid rahvaste vahel.

Et võitlus, mida kommunistlikud parteid peavad rahu cest rahvaste vahel, oleks edukas, selleks on väga tähtis saavutada töölisklassi ühtsust, viia töölisklass liitu töötava talurahvaga, arendada igati kommunistlike parteide tööd rahvahulkades, mobiliseerida hulki võitluseks töötajate elamistingimuste parandamise ning nende demokraatlike õiguste laiendamise ja säilitamise eest, võita kätte ja kaitsta rahvuslikku sõltumatust. Kaasaegsetes tingimustes on peamine löögijõud suunatud kindlalt kapitalistlike monopolide ja kogu riikliku monopolistliku kapitalismi süsteemi vastu. Toetudes rahva enamikule ja andes vastulöögi oportunistidele, võib töölisklass kaasaegsetes tingimustes paljudes maades lüüa reaktioonilisi rahvavastaseid jõudusid ning luua vajalikud tingimused sotsialistliku revolutsiooni teostamiseks rahulikul teel.

Sotsialistliku revolutsiooni võit on igal maal tema sise-mise arenemise, sotsiaalsete vastuolude äärmise teravnemise tulemuseks. Kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avalduses on öeldud: «**Juhindudes marksistlik-leninlikust õpetusest, on kommunistlikud parteid alati olnud revolutsioonide eksportimise vastu. Samal ajal võitlevad nad resoluutselt imperialistliku kontrevolutsiooni eksportimise vastu. Nad peavad oma internatsionaalseks kohuseks üles kutsuda kõigi maade rahvaid ühinema, mobiliseerima kõiki oma sisemisi jõude, aktiivselt tegutsema ning sotsialistliku maailmasüsteemi võimsusele tuginedes ära hoidma imperialistide vahelesegamise revolutsiooni alustanud mis tahes maa rahva asjadesse või andma niisugusele vahelesegamisele otsustava vastulöögi.**»³⁵

Võideldes järjekindlalt rahu, demokraatia ja sotsialismi eest, on kommunistlikud parteid kaasaja aktiivseks organiseerivaks jõuks, kes võitleb inimkonna parimate lootuste täitumise eest. «**RAHUSJÕUD ON SÕJAJÕUDUDEST ÜLE,**» öeldakse läkituses kogu maailma rahvastele. «Rahvad saavutavad õilsa ja ihaldatud eesmärgi — kaitsevad lõpuni rahu, kui nad ühendavad oma jõupingutu-

³⁵ Kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avaldus. Läkitus kogu maailma rahvastele, lk. 38.

sed ning hakkavad sihikindlalt ja aktiivselt võitlema rahu ning rahvaste sõpruse eest.

Kommunistid pühendavad sellele kogu oma jõu.

«RAHU VOIDAB SÕJA!»

*

Oma ulatuselt hiiglasuur organisatoorne töö, mida teeb Kommunistlik Partei, kujutab endast marksismi-leninismi tegelikkuses. Inimkonna ajaloos pole veel kunagi teoreetiline mõte ja praktiline tegevus niivõrd ühte sulanud, nagu see on toimunud Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei võitluses kommunistliku ühiskonna ülesehitamise eest, ülemaailmse rahu eest.

Igale nõukogude inimesele, kes tahab täie teadlikkusega osa võtta kommunistliku ühiskonna ehitamisest, on oluliselt tähtis võtta omaks kommunistlik maailmavaade, tunda hästi Kommunistliku Partei ajalugu, mõista hästi tema poliitikat. NLKP ajaloo ja marksismi-leninismi teooria tundmaõppimine annab töötajaile teadmisi ühiskonna arenemises, klassivõitluses ja revolutsiooni liikumapanevates jõududes kehtivate seaduste kohta, aitab neid omandada teadust kommunistliku ühiskonna ehitamisest.

Kuid marksismi-leninismi kui ühiskonna arenemise seadusi, sotsialistlikku revolutsiooni ja proletariaadi diktatuuri, sotsialismi ja kommunismi ülesehitamist peegeldava suure teaduse aluste omandamine ei või piirduda ainult tema tundmaõppimisega raamatute järgi. «Ilma tööta, ilma võitluseta,» ütles V. I. Lenin, «ei ole kommunistlikest brošüüridest ja teostest omandatud raamatulikel teadmistel kommunismist mitte mingit väärtust, sest jääks püsima vana lõhe teooria ja praktika vahel, see vana lõhe, mis oli vana kodanliku ühiskonna kõige vastikumaks jooneks.»³⁶ Omandada põhjalikult marksismi-leninismi alused tähendab õppida kasutama neid elus, kommunistliku ülesehitustöö praktikas. See aga nõuab aktiivset osavõttu Kommunistliku Partei ja nõukogude rahva üldisest võitlusest kommunismi ehitamise suurejooneliste plaanide täitmise eest.

³⁶ V. I. Lenin, Teosed, 31. kd., lk. 254.

Õppida väsimatult tundma Kommunistliku Partei teooriat, ajalugu ja poliitikat, õppida kasutama marksismi-leninismi aluseid elus, võidelda Kommunistliku Partei juhtimisel aktiivselt kommunismi ehitamise eest — see on iga nõukogude inimese eluline vajadus ja kohus.

NÕUANDEID LEKTORILE

Kui pidada loengut Kommunistliku Partei teoreetilise ja praktilise tegevuse ühtsusest kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil, on kõige tähtsam ülesanne näidata veenvalt seda orgaanilist ühtsust ja viia kuulajad järeldusele: marksistlik-leninliku teooria põhjalik omandamine nõuab, et iga nõukogude inimene võtaks Kommunistliku Partei juhtimisel aktiivselt ja teadlikult osa kommunistliku ühiskonna ehitamisest.

Brošüüris antud loenguplaani tuleb kasutada eeskujuna. Brošüüris leiduvat faktilist materjali on soovitatav loengu ettevalmistamisel järjekindlalt täiendada ja uuendada uute faktide ning arvudega, mis on avaldatud ajakirjanduses. Oleks hea, kui lektor esitaks loengu ettekandmisel fakte kohaliku parteiorganisatsiooni tegevusest ning näiteid oma ettevõtte, kolhoosi või asutuse elust.

Loengu lõpposa on soovitatav siduda selle tootmis-kollektiivi konkreetsete ülesannetega, kellele loengut peetakse.

KIRJANDUS

- K. Marx ja F. Engels, Kommunistliku partei manifest, Tallinn, 1955.
- V. I. Lenin, Karl Marx, Teosed, 21. kd.
- V. I. Lenin, Riigist, Sverdlovi ülikoolis 11. juulil 1919 peetud loeng, Teosed, 29. kd.
- V. I. Lenin, «Pahempoolsuse» lastehaigus kommunismis, Teosed, 31. kd. (vt. lk. 5—10).
- V. I. Lenin, Noorsooühingute ülesanded. Kõne Venemaa Kommunistliku Noorsooühingu III ülevenemaalisel kongressil 2. oktoobril 1920. Teosed, 31. kd.
- J. V. Stalin, Leninismi alustest, Teosed, 6. kd.
- N. S. Hruštšov, Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee aruanne partei XX kongressile, Tallinn, 1956.
- N. S. Hruštšov, NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kontrollarvud aastaks 1959—1965, Tallinn, 1959.
- N. S. Hruštšov, Lõppsõna NLKP erakorralisel, XXI kongressil, Tallinn, 1959.
- N. S. Hruštšov, Kirjandus ja kunst olgu tihedalt seotud rahva eluga, Tallinn, 1957.
- N. S. Hruštšov, Kindla rahu eest rahvaste õnne ja helge tuleviku nimel. Kõne ülevenemaalisel õpetajate kongressil 9. juunil 1960. «Rahva Hää» 10. juunist 1960.
- N. S. Hruštšov, Rahva heaolu tõstmine ja põllumajandussaaduste tootmise edasise suurendamise ülesanded. Kõne NLKP Keskkomitee pleenumi 17. jaanuaril 1961.
- Põllu- ja loomakasvatussaaduste tootmise ja riigile müümise 1960. aasta riikliku plaani ja sotsialistlike kohustuste täitmisest ning põllumajanduse edasiarendamise abinõudest. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 18. jaanuaril 1961. Tallinn, 1961.
- Kõigile koloniaalrahvastele vabadus ja sõltumatus! Lahendada üldise desarmeerimise probleem! Tallinn, 1960.
- Parteipropaganda ülesandeist tänapäeva tingimustes. NLKP Keskkomitee otsus, Tallinn, 1960.
- Sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957.
- Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus. Läkitus kogu maailma rahvastele, Tallinn, 1960.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajalugu, Tallinn, 1961.

SISUKORD

Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei on kommunismiehitajate partei	3
Partei rajab teed kommunistlikku homsesse	8
Partei õpetab rahvast ja õpib rahvalt	15
Kõigi maailma rahvaste tee kommunismile	22
Partei võitleb leninlikult rahu ja rahvaste sõbruse eest	27
Nõuandeid lektorile	34
Kirjandus	35

Владимир Яковлевич Климушев

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ В ДЕЙСТВИИ

Оформление Э. Тали

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство

Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja E. Lehiste

Kunstiline toimetaja R. Tungla

Tehniline toimetaja E. Lumet

Korrektorid E. Bitter ja Ü. Rattur

Ladumisele antud 9. VIII 1961. Trükkimisele antud 10. X 1961.
Paber 54×84. ¹/₁₆. Trükipoognaid 2,25. Formaadile 60×92 kohaldatud
trükipoognaid 1,85. Arvutuspoognaid 2,05. Trükiarv 3000. Tellimise
nr. 7142.

Hans Heidemanni nim. trükikoda, Tartu, Ülikooli 17/19. I

Hind 6 kop.

Toomemägi kmtu

6.kop. 1-

A

17346

205984

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00482922 4